

LÍŠNICE DVA MUŽI, bez kterých by hřiště nebylo

V minulém čísle jsme se věnovali podrobně okolnostem, za kterých líšnické hřiště vznikalo, mapovali jsme jeho historický „background“. Nyní tematicky navazujeme. Soustředíme se na osudy dvou mužů, bez kterých by to nešlo – a díky kterým dnes máme vůbec možnost vědět to, co víme. Spoluzakladatel a pozdější prezident GKL JUDr. Prokop Sedlák a muž, jenž je s československou golfovou historií takřka srostlý – Hanno Tonder.

PROKOP SEDLÁK

Sedláková Čtyřka na zkušenou v Cambridge

Dráha JUDr. Prokopa Sedláka jako golfisty začala v roce 1923, kdy se svým přítelem a spolužákem ze studií JUDr. A. Hoffmeisterem začali uvažovat o hře golf. Adolf Hoffmeister byl synem pražského advokáta, který měl spolu s JUDr. F. Tonderem advokátní kancelář na Václavském náměstí. P. Sedlák jezdil za A. Hoffmeisterem do Strančic, kde měl vilu jeho strýc – známý pražský lékárník F. Schnöbling. S nimi do Strančic jezdili další jejich dva spolužáci, Jaroslav Hilbert (synovec známého architekta Kamila Hilberta) a Jiří Chvojka. Tato skupina spolužáků si říkala Čtyřka. V létě 1923 se studenti práv A. Hoffmeister a J. Hilbert vydali na prázdninový pobyt do Cambridge v Anglii, kde se poprvé s golfem prakticky seznámili. Doprovázel je Hilbertův bratranec Jaroslav Franta. Golf jim natolik učaroval, že před návratem do vlasti zakoupili v Anglii zánovní bag se značným množstvím starších hickorových holí. S touto výbavou začala Čtyřka, doplněná J. Frantou a otcovým mladším bratrem Vladimírem, cvičit na strančických pozemcích F. Schnöblinga golf. V létě 1925 přijela Čtyřka na prázdninový pobyt do jihočeské Jemčiny, kde shodou okolností trávila s rodiči prázdniny i slečna Jarmila Tolmanová, dcera pro-

fesora Stavební fakulty ČVUT Ing. Břetislava Tolmana. Studentům se hezké děvče zalíbilo a seznámili se. Čtyřka přijela vybavená golfovými holemi a na loukách u zámku trénovala golf. Slečna Tolmanová (později provdaná za JUDr. Prokopa Sedláka) a její bratr Vladimír se k nim přidali a rovněž začali golf zkoušet. Vladimír však jednou odpálil míč tak nešťastně, že sestru trefil přímo do ucha, což způsobilo velký otok a i po splasknutí trvalé odchýlení. Byl to první doložený golfový úraz na území Čech. Téhož roku složila Čtyřka doktorské rigorózní zkoušky na pražské Právnické fakultě a do roku 1926

S manželkou před klubovnou, 1934

vstoupili všichni jako čerství doktoři práv.

Ctihodní a dvojctihodný v kruhu rodinném

Strančické golfové období pokračovalo za postupného přibírání dalších zájemců z řad přátel, převážně kolegů právníků. Přibíráni byli bratři Ludvík a Karel Vaňkovi. Otcem bratrů Vaňků byl náměstek pražského primátora JUDr. L. Vaněk, osobní přítel předsedy Kramáře. Dalšími novými golfisty byli novopecení právníci Ladislav Haškovec a Richard Hampl. Jediným technikem v této společnosti

byl Ing. Karel Mikšíček. Hra se zlepšovala, rány se prodlžovaly. Strančický pozemek už byl na takovou hru malý, a tak se začal hledat kolem Prahy pozemek větší.

Na podzim r. 1928 objevil L. Haškovec šťastnou náhodou pastvinu u Líšnice. Všem okamžitě učarovala a jednání o jejím pronájmu od obce bylo rovněž úspěšné. Jedinou podmínkou bylo neohrozit hrou pasoucí se dobytek. Na základě uzavřené dohody se strančická skupina rozhodla založit golfový klub. Jedenáct mladých mužů ve věku do třiceti let požádalo Prokopova strýce, o generaci staršího Ing. Karla Vávru, profesora na Fakultě architektury ČVUT, zda by se neujal funkce prezidenta nového golfového klubu. Prof. Vávra – vyznavač vysokohorské turistiky a výborný lyžař –, souhlasil, a tak v čele nového GKL, založeného

panovala atmosféra inteligentní nadsázky, optimismu a legrace.

Téměř rodinná kompaktnost nového klubu se dále utužovala. Sňatkem Sedláka a Hilberta s Hoffmeisterovými sestřenicemi Janou a Helenou Urbanovými se kamarádské vztahy změnilly ve vztahy příbuzenské. Další utužení vzniklo založením společné advokátní kanceláře JUDr. Sedláka s JUDr. Vaňkem.

Nový člen? Jedině se souhlasem všech

V roce 1930 byl P. Sedlák pozván přítelem Dr. Piňhou na návštěvu zámku do Myštěvsí. Jako správný golfista si s sebou vzal plátěný bag se sadou holí. V zámeckém parku pak hráli golf, k čemuž si před zámkem vytvořili pískový green. Fotografie dokládající golf v Myštěvsí v roce 1930 svědčí o tom, že se zde hrál více než 60 let před

Od sekretáře PO PRIMÁTORA

Prokop Sedlák prošel ve výboru GKL řadou funkcí. Výbor se volil na každé prezidentské schůzi, která se konala v den výročí založení klubu. Jeho funkční období bylo tedy roční. V prvním, čtvrtém, šestém, sedmém, desátém a jedenáctém výboru zastával P. Sedlák funkci generálního sekretáře, ve třetím funkci správce drah, v pátém archiváře, v osmém a devátém byl zástupcem GKL ve výboru Golfového svazu ČSR. V předválečném období zastával tedy nejčastěji funkci generálního sekretáře GKL a dva roky působil ve výboru Golfového svazu. Na první protektorátní prezidentské schůzi v listopadu 1939 nebyl do žádné funkce zvolen – a tak to zůstalo po celou dobu války. Až na první poválečné prezidentské schůzi dne 21. 11. 1945 byl zvolen do nejvyšší klubové funkce – stal se primátorem GKL (prezidentská funkce zůstala i posmrtně L. Vaňkovi, popravenému za heydrichiády). Tuto funkci vykonával až do r. 1957, kdy odstoupil. To bylo však až v době, kdy GKL jako samostatný, do struktury ČSTV nezařazený, subjekt nemohl dále existovat.

S Karlem Vávrou (vlevo), 1930

začátkem myštětveské novodobé golfové historie.

Exkluzivita GKL spočívala i v podmínce jednomyslného souhlasu všech s přijetím nového člena. Takto byli přijati JUDr. F. Tonder a jeho synové Ivo a Hanno, hokejista Ing. V. Kopecký, pražský lékárník a výrobce léčiv PhMr. Z. Klan (budoucí předseda Českomoravského golfového svazu), vnuk vynálezce Křížíka G. Schmaus – spolužák a celoživotní přítel Jana Wericha, advokát JUDr. Z. Stompe a další. Kdo nezískal v tajné volbě souhlas všech členů, přijat nebyl. V roce 1933 byli přijati Jan Masaryk a strýc bratrů Sedláků, bývalý guvernér ČNB Dr. V. Pošpišil.

Obilí do klubovny?

JUDr. Sedlák vedl GKL dvanáct let. Hned po svém zvolení musel vyřešit problém s líšnickými fotbalisty, kteří se souhlasem obce obdělali nejdůležitější centrální část pozemku hřiště a postavili zde fot-

balové branky, dále po roce 1948 dojednal formální včlenění GKL do Sokola Líšnice a jeho pozdější vyčlenění z tohoto svazku. Zejména se však zasloužil o zachování golfu na Líšnici v době největšího ohrožení GKL v roce 1952. Krátce po zákazu znovuootevření klánovického hřiště a vyřazení golfu ze sportů zastřešovaných jednotnou sportovní organizací Sokol, ob-

držel GKL výměr ze 7. července 1952, kterým se mu ukládalo vyklidit do 15. července 1952 klubovnu pro účely uskladnění obilí. V té době JUDr. Sedlák pracoval jako soustružník v ČKD – Sokolovo ve třísměnném provozu.

Okamžitě zahájil jednání s kompetentními úřady o zrušení tohoto nařízení. Ukázalo se, že zábor klubovny – a tím znemožnění činnosti GKL –, byl iniciován představitelem MNV Líšnice Hrachovcem. Klubovna musela být skutečně, a to za asistence SNB, vyklizena a připravena pro přijetí dvou vagonů obilí, které zde měly být uskladněny. Zdálo se, že osud GKL je zpečetěn, protože bez klubovny, která byla hlavním magnetem pro všechny členy GKL v tomto období, by golf na Líšnici zanikl. P. Sedlák se však nevzdal a zahájil jednání s bezpečnostním technikem pro oblast Líšnice, kterého přesvědčoval o bezpečnostním riziku tohoto rozhodnutí. Tím byl jistý Matuna, bydlící v nedaleké Vandrlici, shodou okolností také dělník. Ten se nechal přesvědčit a v zájmu GKL vydal posudek o absurditě tohoto rozhodnutí z důvodu ohrožení klubovny náhodným požárem, kdy v blízkém okolí takto vzniklé sýpky není dostatečný zdroj vody pro hašení. Vyzbrojen tímto posudkem zahájil Sedlák vleklá jednání s ONV Praha-jih a s Hospodářským družstvem Čísovice o zrušení vystaveného výměru. Přes trvalý odpor Hrachovce bylo 23. července 1952 vydáno potvr-

zení o zrušení původního výměru a klubovna tak byla zachráněna.

TJ Slavoj Líšnice

GKL dále existoval, udržoval své zavedené zvyklosti a na Líšnici se hrál golf. Tak tomu bylo až do 14. září 1956, kdy byla P. Sedlákovi na jeho domácí adresu doručena výpověď z nájmu pastviny. Sedlák zahájil jednání s MNV Líšnice o oddání její účinnosti. Důvodem k výpovědi byla údajná budoucí přeměna pastviny na zastavěnou oblast. MNV souhlasil s pozdržením výpovědi do doby, kdy bude nové využití pozemku aktuální. Mezitím začaly v Praze vznikat nové golfové oddíly při TJ Dynamo a Tatrán. GKL začal jednat o vytvoření golfového oddílu při TJ Slavoj PZO. Bylo domluveno, že GKL jako celek vstoupí do TJ Slavoj PZO jako její golfový oddíl. A skutečně – všichni členové a část jejich rodinných příslušníků podali v r. 1958 přihlášku do ČSTV a GKL se stal golfovým oddílem TJ Slavoj Praha PZO. Pro jednotu pak už nebylo složité uzavřít s obcí novou nájemní smlouvu na pozemek hřiště, přičemž nové vedení MNV dbalo na to, aby práva původních členů GKL ke klubovně byla zachována.

To bylo začátkem roku 1960. JUDr. Sedlák pak stále na Líšnici jezdil a radoval se z pokračující existence golfu. To již nebyl soustružníkem, ale podnikovým právníkem ČKD – Sokolovo. Zákeřná nemoc však zkrátila jeho život na 66 let – zemřel 16. července 1967.

Poválečná doprava na hřiště, 1946

Na odpališti č. 1, 1938

HANNO TONDER

První český golfista s plusovým HCP

Je nesporné, že JUDr. Hanno Tonder, kterému všichni říkali přezdívkou „Hanák“, byl nejvýznamnějším československým hráčem golfu v předválečném, válečném a poválečném období. Dá se říci, že jeho postavení jedničky bylo od roku 1933 do roku

vývoje techniky golfového švihů mu v mnohém dal za pravdu.

H. Tonder se narodil 13. 10. 1915. Oba rodiče byli golfisté. Zvláště maminka Sláva Tonderová Zátková patřila v předválečném období k předním českým hráčkám. Otec JUDr. F. Tonder, vstoupil 5. června

tole. V letech 1931–1933 se Sláva stala třikrát za sebou mistry GCP. Přesto – při vzájemných utkáních GKL vs. GCP –, hrála celá rodina za družstvo GKL.

Ferdinand Tonder byl až do konce r. 1937 pravidelným členem výborů GKL, většinou ve funkci viceprezidenta. V r. 1937 významně pomáhal Golf Clubu Praha v právních otázkách výstavby nového klánovického hřiště a stal se členem výboru tohoto klubu. Později působil ve funkci kapitána GCP. Po založení Golfového svazu ČSR, ke kterému došlo koncem roku 1931, se stal jeho jednatelem a v této funkci působil až do své smrti v roce 1940.

Nepřemožitelný maturant

Prvních úspěšných umístění dosáhl H. Tonder v r. 1930 jako patnáctiletý na Podzimním turnaji GCP v Motole, který se skládal z řady soutěží. Tam v mistrovství klubu na rány obsadil šesté místo a v soutěži dvojic se s bratrem probojovali do semifinále. V dalších dvou soutěžích obsadil druhé místo. V roce 1931 se s jeho jménem setkáváme již na předních místech výsledkových listin. Prvního vítězství se dočkal v poslední soutěži motolské sezony – Plumon cupu. V roce 1932 již usedl Tonder na pomyslný trůn krále jamkové hry. Tato „korunovace“ se konala na mistrovství GCP na jamky. Během turnaje porazil všechny tehdejší přední české hráče – J. Lüftnera, J. Bečváře, F. Ringhoffer ml. a ve finále S. Schuberta. Od té doby nenacházel po řadu let v jamkové hře mezi domácími hráči přemožitele. Vrcholem sezony 1932 bylo první mezinárodní amatérské mistrovství ČSR, které se hrálo na hřišti v Motole. Ze zahraničních hráčů přijeli nejlepší amatéři z Německa a Rakouska. V této soutěži byl H. Tonder vyrazen nejlepším hráčem Německa Stefanem Samkem, který pak finálovým vítězstvím nad S. Schubertem získal první titul mezinárodního amatérského mistra ČSR.

V sezoně 1933 si připsal Tonder další dvě vítězství v soutěžích menšího významu a na mistrovství GCP na rány skončil druhý za

J. Lüftnerem. Pak se konala nejvýznamnější jamková soutěž sezony – mezinárodní amatérské mistrovství ČSR – opět za účasti předních hráčů z Německa, Rakouska a Maďarska. Byl zde i obhájce titulu Němec Stefan Samek. Tonder i Samek porazili všechny své soupeře a spolu se střetli ve finále na 36 jamek. První osmnáctka byla ještě vyrovnaná a Tonder jen lehce vedl. V odpoledním kole zahrál motolské hřiště za 35 ran a svého soupeře zcela

JUDr. F. Tonder při Open 1937 (vlevo H. Cotton)

1950 zcela suverénní a porážky, které v této době utrpěl, byly výjimkami potvrzujícími pravidlo. Dojem z jeho mistrovské hry byl navíc umocňován nešedním kouzlem jeho osobnosti, jeho vzhledem, vystupováním a inteligencí. Pro golf měl vrozené nadání. Jeho největší předností bylo umění vítězit. Ve své době nebyl golfovými teoretiky dáván za příklad vytříbeného stylu – spíše naopak. Teprve další

1929 do pánského Golfového klubu Líšnice a byl od podzimu 1929 do podzimu 1930 jeho prezidentem. Hanno a jeho bratr Ivo byli do GKL přijati jako tzv. greenhorni, na svoje přijetí za řádné členy si vzhledem ke svému mládí museli ještě šest let počkat. S. Tonderová, která nemohla být členkou GKL, byla členkou Golf Clubu Praha. Tím byla celá rodina vázána na oba kluby a hrála jak na Líšnici, tak v Mo-

PŘEVZATO Z PRÁVĚ VYCHÁZEJÍCÍ PUBLIKACE:

Nový golfový titul vydává **Golf Club Praha** jako pokračování edice, kterou připravuje server www.golfarch.cz na bázi seriálu, vycházejícího po dva uplynulé roky ve 4G – rubrice REVISITED. Dvojici našich kmenových autorů – Jaroslava C. Nováka & Prokopa Sedláka doplňuje karlovarský historik Lukáš Svoboda (spoluautor nedávné výstavy a publikace Green Story, věnované západočeským golfovým hřištím).

Ze Sedlákovy dílny pochází dnešní díl našeho seriálu... Podrobnější informace o publikaci, věnované všem našim – stávajícím i ztraceným –, golfovým hřištím, vzniklým před r. 1989, naleznete na stránkách www.golfarch.cz či Golf Clubu Praha, v jehož recepci ji bude možno zakoupit.

H. Tonder na Open 1938 (vlevo favorit mjr. Shannon)

deklasoval. Zvítězil 9:8 a získal svůj první mistrovský titul. Sezona 1934 byla slabá. Pro špatný stav motolského hřiště se nekonalo mistrovství republiky. I dalších soutěží bylo poměrně málo. Na mistrovství GCP na rány skončil Tonder čtvrtý. „Hanák“ se musel připravovat na maturitu a téměř nehrál. V červnu jako čerstvý maturant porazil ve Volešovicích v meziklubovém utkání stále výborného F. Ringhoffera ml. Další jeho střetnutí s ním, při meziklubovém utkání na Líšnici, skončilo remízou. Cenný skalp získal H. Tonder vítězstvím nad J. Bečvářem při utkání GKL–GCP.

Nahoru, dolů a zase nahoru

V roce 1935 reprezentoval H. Tonder český golf na Středoevropském poháru ve Vídni. Tato soutěž se hrála na rány. Spolu s F. Ringhoffere m. tvořili družstvo RGCV. První den zahrál výborných 76 a Volešovice vedly. Druhý den hrál výborně prvních třináct jamek. Pak však přišla těžká pozice na jamce č. 14. „Hanáková“ odvaha, slavící úspěchy při jamkové hře, se zde nevyplatila. Výsledek na jamce č. 14 byl též 14. Krize se promítla i na výsledku další jamky, sny o vítězství se rozplynuly. RGCV skončil ze sedmi klubů na třetím místě. Na me-

zinárodním mistrovství ČSR 1935, hraném poprvé v Mariánských Lázních, vyřadil Tondera v semifinále Rakušan M. Altmann. Ten však ve finále prohrál s Janem Bečvářem a titul zůstal doma. Zanedlouho, při utkání GKL–GCP na líšnickém hřišti, Hanno Tonder novopečeného mistra republiky porazil.

Přišel rok 1936, rok olympijský. Sezону začal v květnu vítězstvím na mistrovství GCP na rány, kdy ve druhém kole vytvořil amatérský rekord hřiště v Motole na 9 jamek výkonem 33 ran. Potom se jako člen družstva GKL utkal podruhé s úřadujícím mistrem republiky Bečvářem v tradičním utkání s GCP a opět ho porazil. Přitom podle dochovaných zpráv Bečvář hrál velmi dobře. Koncem června 1936 se hrálo první meziklubové utkání s jedním ze západočeských klubů. Družstvo GCP, posílené Tonderem, se utkalo s družstvem I.S.C.C. Karlovy Vary. Svému soupeři v tomto utkání Dr. R. Müllerovi nedal sebemenší šanci a zvítězil 8:7. Dvuhry se hrály na starém karlovarském hřišti v Geysirparku.

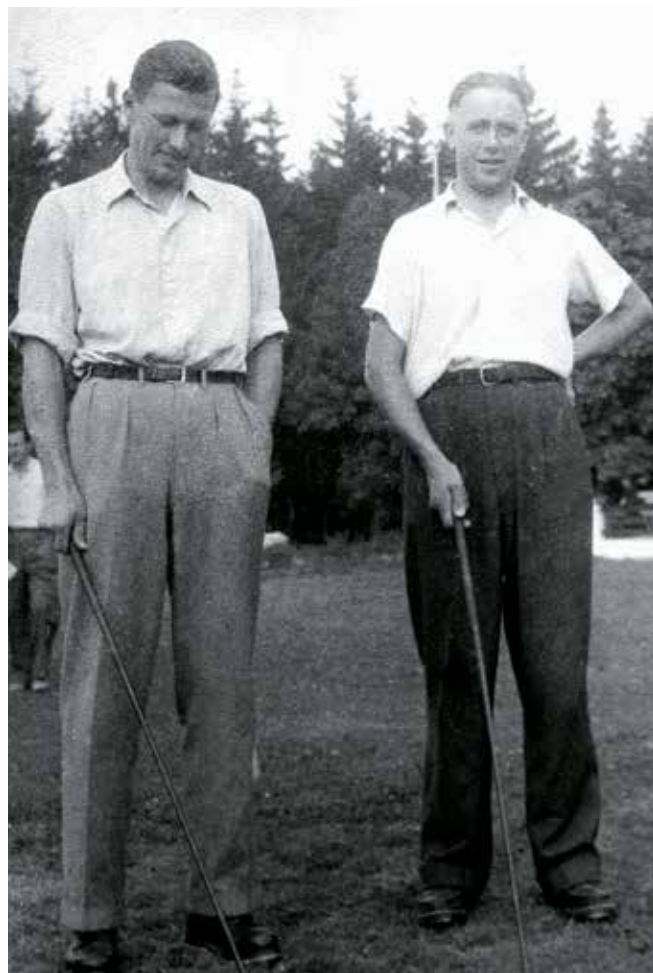
Nadešel čas olympijských her v Berlíně. Golf sice nebyl součástí olympijského programu, ale mezinárodní turnaj byl uspořádán v přímé souvislosti s ukončenou olympiádou. Velká soutěž národů byla

sehrána na hřišti v Baden-Badenu za účasti sedmi evropských zemí. Byla tam družstva z Británie, Francie, Německa, Itálie a Holandska. Ta doplňovala družstva z Československa a Maďarska. Družstva byla dvoučlenná, takže celkem 14 borců. I když družstvo ČSR skončilo na 6. místě před nejslabšími Maďary, mezi jednotlivci se H. Tonder umístil na vynikajícím 5. místě, před takovými hráči, jako byl Leglise z Francie, Bentley z Velké Británie, Calkom a Schill z Holandska nebo Fraschini z Itálie. Druhým československým hráčem byl S. Schubert, který – přes výborný výkon na hranici svých možností –, skončil na posledním, 12. místě. Oba Maďaři ze soutěže, která byla nad jejich síly, po dvou kolech odstoupili. Tonder zahrál 76 – 70 – 68 – 74, což v tehdejší době byl na amatéra vynikající výkon. Nejlepší hráčem turnaje byl Angličan

Thirsk, který měl sérii 70 – 70 – 65 – 65.

Založení EGA

Tonderův výkon nezůstal bez odezvy – kapitáni ostatních družstev nešetřili chválou a prestiž československého golfu byla posílena. Proto přistoupili na návrh našeho nehrajícího kapitána M. Švestky uspořádat přímo v dějišti soutěže schůzku kapitánů, na které byl ustaven přípravný výbor ke svolání přípravné konference evropských golfových zemí k založení Evropské golfové asociace. Tato konference se sešla na podzim 1936 v Lucemburku a připravila založení EGA v roce následujícím. Z Baden-Badenu jeli čeští hráči do Mariánských Lázní, kde 30. srpna 1936 začínalo mezinárodní amatérské mistrovství ČSR. S. Schubert byl vyřazen hned v prvním kole Němcem Gutmanem. Tonder se probojoval až do

Z mistrovství 1937 – s přemožitelem J. Benderem (vpravo)

semifinále, kde podlehl Američanovi Baileymu, který potom ve finále porazil Gutmanna a stal se mistrem ČSR.

Vrcholem sezony 1937 bylo opět mistrovství republiky. Hrál se tentokrát na novém hřišti v Karlových Varech. I tentokrát Tonder v prvním kole nezakolísal a porazil J. Vohryzka z GCP. Ve druhém kole se však střetl s bývalým amatérským mistrem Velké Británie z roku 1932 C. J. Benderem (v roce 1932 hrál ještě pod jménem John de Forest) a prohrál po velké bitvě 2:1. Bender, hráč s HCP +2, mistrovství vyhrál, když ve finále porazil juniorského mistra Velké Británie z roku 1934 R. S. Burlese. Rok 1938 přinesl „Hanákoví“ další významný úspěch. Ve finále mistrovství republiky, které se hrálo v Mariánských Lázních, porazil mistra Hongkongu Angličana majora B. Shannona a stal se podruhé mistrem republiky. Hongkong měl v té době pět osmnáctijamkových hřišť a mjr. Shannon byl členem Royal Hongkong GC.

Protektorát, práva a stíhací perut'

Na podzim roku 1938 dostal dobře nastartovaný rozvoj československého golfu první vážný úder. Spolu s odtrženými pohraničními oblastmi byla věleňena do třetí Říše i tři západočeská golfová hřiště, z toho dvě osmnáctijamková. Tím byla samozřejmě negativně ovlivněna i sportovní dráha Hanna Tondera. Spolu s těmito hřišti odešla i kvalitní zahraniční konkurence, která sem dojížděla. Tuto ztrátu nemohlo nahradit ani nově se tvořící hřiště v Klánovicích, které bylo též velmi krásné a kvalitní, ale ještě dlouho (a bohužel nikdy) nedostavěné. Mistrovství roku 1939 se již hrálo v protektorátu Čechy a Morava. Jediným zahraničním účastníkem byl Němec Arntzen. Přibylí však kvalitní hráči čeští a z nich zvláště vynikal Karel Hynek. Na mistrovství v r. 1939 došlo k prvnímu finálovému střetnutí Tondera s Hynkem, které zahájilo několikaletou šňůru vzájemných zápasů zvedajících diváky ze sedadel. V roce 1939 zví-

těžil ještě přesvědčivě Tonder 9:8. Byl to jeho třetí mistrovský titul. Kromě golfu ještě stačil vystudovat Právnickou fakultu a stal se doktorem práv. Na podzim roku 1939 odešel Ivo Tonder – vojenský pilot –, z protektorátu do Francie a po pádu Francie do Velké Británie, kde se zapojil jako stíhač do československé stíhací perutě. V červnu 1943 byl sestřelen a internován v zajateckém táboře u města Sagan.

Válka mě nezničí

Bohužel nejlepší golfová léta H. Tondera přišla do období druhé světové války. V roce 1939 bylo „Hanákoví“ 24 let a golfově velmi vyzrál. Již nebyl jen hráčem jamkovým, ale i jeho hra na rány, vyžadující rozvahu, byla vynikající. V roce 1940 měl HCP 0 a byl suverénním králem českého golfu. V tom roce z mistrovství odstoupil kvůli smrti svého otce. Mistrovství tak vyhrál poprvé Karel Hynek. V dalších válečných letech však již Tonder mistrovský titul nikomu nepřenechal. Zvítězil ve všech šampionátech, které se hrály v letech 1941–1943. V roce 1944 byl zatčen gestapem, vyslýchán a vězněn v souvislosti s útekem bratra Iva z internačního tábora. Při těchto výsleších mu gestapáci vyrazili řadu zubů. Ivo byl chycen na útěku, dlouho vězněn v různých věznicích a posléze odsouzen k smrti. Na popravu čekal ve věznicí v Colditzu. Odvážná akce amerického komanda, při které byli zajatci osvobozeni a dopraveni zpět do Anglie, mu těsně před koncem války zachránila život. I Hanno se dočkal konce války, avšak značně vyčerpán...

Svoji mistrovskou formu opět nabyl až v r. 1947, kdy zvítězil v mistrovství republiky v Mariánských Lázních, a to nejen v české, ale i v mezinárodní konkurenci nejlepších hráčů ze Švýcarska. Další titul přidal v roce 1948 finálovým vítězstvím nad tradičním soupeřem K. Hynkem. V té době se do absolutní české golfové špičky již vehementně prodíral bývalý klánovický caddy Miroslav Vostárek. V r. 1949 se Tonder musel před touto novou českou golfovou

Mistr 1941 (na hřišti v Klánovicích)

hvězdou ve finále sklonit a skončil druhý. V následujícím roce mu ve slavném finále porážku oplatil. Tím byla sbírka mistrovských titulů Hanné Tondera završena. Bylo jich celkem devět v rozmezí 17 let.

Uranové doly a psychické dno

Mezitím byl „Hanákův“ bratr Ivo státními orgány v r. 1949 křivě obviněn z vlastizrady a opět mu hrozil trest smrti. Odvážnou obhajobou u soudu dosáhl pouze krátkého, formálního, ročního trestu ve vězení, pak byl však umístěn do tábora nucených prací. Z tohoto tábora utekl do Rakouska a krátce nato vstoupil do řad britské RAF. V roce 1950 byl H. Tonder zatčen a odsouzen na 3,5 roku do vězení za napomáhání své švagrové Jiřině Tonderové, majorce československého válečného letectva ve Velké Británii, k útěku z tábora nucených prací za svým manželem do emigrace. Svůj trest si odpykal v příbramských uranových dolech. Skutečnost, že jeho bratr Ivo se ženou museli utíkat z totalitní událostí dokreslujících tragičnost toho období. Své dvě malé děti mu-

seli nechat u příbuzných a dodatečně organizovat jejich ilegální útek z republiky. Teprve v červnu 1951 se tato odvážná rodina opět spojila na půdě Velké Británie.

Mistrovství v letech 1951 a 1952 (které bylo po zrušení celostátního golfového orgánu kryto názvem Pohár Mariánských Lázní) se hrálo bez Tondera. Ten ve vězení strávil větší část svého trestu, který mu byl zkrácen až na základě amnestie ze dne 4. 5. 1953 (po smrti K. Gottwalda a nástupu A. Zápotockého k moci). Vězení „Hanáka“ značně fyzicky i psychicky poznamenalo. Po návratu pracoval jako závozník a vrátil se i ke golfu. Zúčastnil se ilegálních mistrovství republiky v letech 1953 i 1954, kdy se probojoval až do semifinále. Prožitá útrapy jej však natolik psychicky vyčerpaly, že 21. 2. 1955 dobrovolně odešel ze života. Bylo mu 39 let. Hanno Tonder se nesmazatelně zapsal do historie českého golfu. Ti, kteří měli štěstí, že jej osobně poznali, o něm vždy hovořili s obdivem a úctou. Byl to jejich „Hanák“. Česká golfová federace ocenila jeho zásluhy o český golf uvedením do Síně slávy v roce 2001.